

Protopic salve

Informasjon til pasienter og foreldre

Utarbeidet av dr. med Tor Langeland

Spesialist i hudsykdommer

Denne informasjon er ment brukt i sammenheng med en konsultasjon og den informasjon som er gitt der. Den kan ikke uten videre benyttes uten konsultasjon.

Dokumentet er beskyttet etter Åndsverksloven og kan ikke publiseres eller benyttes i kommersiell sammenheng uten forfatterens eksplisitte samtykke.

[Skriv inn tekst]

Protopic er en salve som inneholder virkestoffet tacrolimus og er utviklet til behandling av atopisk eksem. Salven inneholder ikke kortison. Preparatet ble registret i Norge i 2004. Salven finnes i to styrker: 0.1% og 0.03%, den siste er registrert for barn ned til 2 år.

Hvordan virker Protopic?

Virkestoffet er "tacrolimus", og produseres av soppen *Streptomyces tsukubaensis*, som ble funnet på fjellet Tsukuba i Japan. Navnet tacrolimus er satt sammen av T fra Tsukuba, acrol fra *macrolide* og imus fra *immunsuppressiv* (immundempende).

Tacrolimus hemmer aktivering av T-lymfocytter, som er den typen immunceller som er særlig aktive ved atopisk eksem. Hemmingen skjer ved at tacrolimus hindrer dannelsen av et spesielt signalmolekyl som stimulerer T-lymfocytene. Tacrolimus er ikke et kortison.

Tacrolimus har lenge vært brukt til behandling av pasienter som har fått organtransplantasjon. Tacrolimus hemmer avstøtning av det nye organet. Ved slik behandling gies tacrolimus som tabletter.

Forskjellen mellom Protopic og kortisonkremer

Disse preparatene har forskjellige helt virkningsmekanismer, men begge er effektive i behandlingen av eksem. Et velkjent problem med kortisonkremer er at huden kan bli tynn av langvarig bruk. Langvarig bruk av kortisonkremer kan også føre til redusert effekt. Dette gjør at kortisonkremer ikke kan brukes kontinuerlig over lengre tid, - det er nødvendig å legge inn pauser. De som har aktivt eksem vil da få problem med at eksemet blusser opp igjen, noe som kan gi en følelse av at behandlingen er nytteløs. Dette er ikke et problem med Protopic. Stoffet tynner ikke ut huden og påvirker ikke trykket i øynene. Protopic kan derfor brukes uten avbrudd, også i ansiktet, i lengre perioder, hvis aktiviteten i eksemet krever det. Det kan også være fint å veksle mellom kortisonkremer og Protopic, for å unngå bivirkninger av kortisonkremene. Mange vil oppleve at kortisonkremene er mer behagelige å bruke, i det Protopic bare finnes som salve.

Hvor godt virker Protopic?

Effekten av Protopic ved atopisk eksem er godt dokumentert i mange kliniske studier der mer enn 15.000 pasienter har deltatt. I sammenlignede studier er effekten til å begynne med omtrent som for gruppe II steroidpreparater (Eks. Locoid eller Apolar), men fordi Protopic kan brukes kontinuerlig over lang tid, også i ansiktet, blir de fleste etter hvert vesentlig bedre enn hva de

[Skriv inn tekst]

ville oppnådd med kortisonpreparater. På fortykket, kronisk utslett, for eksempel på hender, er effekten dårligere.

Sikkerhet og bivirkninger

- Ofte oppstår det en stikkende og brennende følelse i huden på de behandlede områder de første timene etter at salven er smurt på. Dette går som regel dette over etter noen dagers behandling. Ubehaget er gjerne mindre når salven påføres tørr hud. Unngå derfor dusj eller smøring med fuktighetskremer rett før eller etter påføring av Protopic. Denne bivirkningen er mindre uttalt hos barn.
- En del pasienter blir røde i behandlede områder i ansiktet når de drikker alkohol. Denne reaksjonen kan oppstå minutter etter inntak av en liten mengde alkohol. Etter 20-30 minutter går det over og da kan man fortsette å drikke (hvis man ønsker det).
- Noen får endret følsomhet for temperatur, spesielt på hendene.
- Noen pasienter med atopisk eksem har tendens til å få herpes virusinfeksjoner i utslettet. Protopic kan forsterke denne tendensen, men vanligvis bare i begynnelsen av behandlingen. Oppsøk derfor legen ved en akutt og markert forverring av utslettet under behandling med Protopic.
- Det har vært diskutert om Protopic kan øke sjansen for utvikling av hudkreft, ved at immunsystemets beskyttende virkning reduseres. Dette er en effekt som man ser hos pasienter som bruker tacrolimus som medisin for å forhindre avstøting av transplanterte organer. Disse pasientene bruker imidlertid en betydelig høyere dose og behandlingen er kontinuerlig over år. kliniske data tyder ikke på at dette er et problem ved bruk av Protopic salve, men det tilrådes likevel at de som bruker Protopic er forsiktig med sol. Bruk høy faktor, spesielt i ansiktet.
- Tacrolimus kan ha en rekke bivirkninger ved systemisk bruk, slik det brukes ved organtransplantasjoner. Det er godt dokumentert at ved vanlig behandling av eksem er det bare ubetydelige mengder av stoffet som blir absorbert gjennom huden. Men påsmøring av større hudområder med hissig eksem skal unngås. Da brukes heller kortisonkremer til å roe ned eksemet innledningsvis.